

การพัฒนาทักษะการปฏิบัติรายวิชาอัลฟิกฮ เรื่องการทำความสะอาดนะญิสโดยใช้
เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3

The Development of Practical Skills on Al-Fiqh Subject Entitled Cleaning
Najis by Using STAD Technique for Intermediate Islamic Studies Stage
Students, Year 3

อิบรอเฮ็ม ยูตะเต็ง* และมุหัมมัดสุหัยมี เฮงยามา**

Ibrahem Yutadeng and Muhammadsuhaimi Hengyama

*,** หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Program in teaching Islamic Education, Yala Rajabhat University

Email: 736396140@yru.ac.th

Received May 16, 2025 ; Revised December 25, 2025; Accepted December 31, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิกฮ เรื่องการทำความสะอาดนะญิสโดยใช้เทคนิค STAD ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อประเมินทักษะการปฏิบัติรายวิชาอัลฟิกฮเรื่องทำความสะอาดนะญิสหลังเรียนโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 80 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิกฮเรื่องทำความสะอาดนะญิส ก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 โรงเรียนทวิวิทยาอิสลาม ตำบลสะนอ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 22 คน โดยใช้การทดลองแบบกลุ่มเดียว เครื่องมือในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบทักษะการปฏิบัติรายวิชาอัลฟิกฮ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิกฮ และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรายวิชาอัลฟิกฮเรื่องการทำความสะอาดนะญิสโดยใช้เทคนิค STAD ของนักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 82.73/88.53 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 2) ทักษะการปฏิบัติรายวิชาอัลฟิกฮการทำความสะอาดนะญิสหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 หลังเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 4) ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 1.05)

คำสำคัญ : ทักษะการปฏิบัติ, การทำความสะอาดนะญิส, เทคนิค STAD รายวิชาอัลฟิกฮ์

Abstract

This research study aimed 1) to develop and determine the effectiveness of lesson plans using the STAD technique based on the 80/80 standard, 2) to assess the practical skills in al-Fiqh subject regarding the cleaning Najis after learning using an 80% percent, 3) to compare the learning achievement in al-Fiqh subject on the cleaning Najis before and after learning, and 4) to examine students' satisfaction with the learning management using the STAD technique. The sample group consisted of 22 intermediate Islamic studies stage students of year 3 from Taweewittaya Islam School, Sano Subdistrict, Yarang District, Pattani Province, in the second semester of the academic year 2024. The study employed a one-group experimental design. The research instruments included eight lesson plans, a practical skills test for al-Fiqh subject, a learning achievement test for al-Fiqh subject, and a student satisfaction questionnaire regarding the learning management using the STAD technique. The statistical methods used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation, and the value test (t-test).

The research findings revealed that: 1) the effectiveness of the learning management plan of the subject of al-fiqh on cleaning Najis by using STAD technique for Intermediate Islamic Studies Stage Students, Year 3 was equal to 82.27/88.52, which was higher than the specified standard criteria, 2) the performance of the practice skills of the subject of cleaning Najis after learning was statistically significant at the .05 level, 3) the academic achievement of the students after studying was the found no statistically significant difference, and 4) overall, students' satisfaction with the learning management plans using the STAD technique was at a high level ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 1.05).

Keywords: Practical Skills, Cleaning Najis, STAD Technique, Al-Fiqh

บทนำ

อิสลามเป็นศาสนาแห่งธรรมชาติตามที่เราเรียนรู้จากอัลกุรอานและหะดีษ อิสลามและธรรมชาติเป็นคู่ตรงข้ามกัน ธรรมชาติรักความสะอาดและเกลียดมลพิษ นั่นคือเหตุผลว่าทำไมคุณสมบัติที่พึงปรารถนาอย่างยิ่งของการดำรงอยู่ของมนุษย์อย่างความสะอาดจึงเป็นหลักคำสอนพื้นฐานประการหนึ่งของศาสนาอิสลามศาสนา

อิสลามมีธรรมชาติดังไร? คือการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับพระประสงค์ของพระเจ้า และการดำเนินชีวิตเช่นนี้จะเริ่มต้นได้ก็ต่อเมื่อรักษาสุนนัตของนบีมุฮัมมัดให้เป็นแบบอย่างที่ดีเท่านั้นตามหะดีษ การรักษาความสะอาดถือเป็นครึ่งหนึ่งของศรัทธา ซึ่งบ่งบอกถึงการเน้นย้ำเรื่องสุนนัตในศาสนาอิสลาม ดังนั้น ความสะอาดจึงเป็นส่วนสำคัญของแก่นแท้ของศาสนาอิสลามสิ่งนี้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในเวลาที่กำหนดสำหรับการนมาซ ซึ่งรูปแบบการนมาซที่สมบูรณ์แบบที่สุดคือการละหมาด (นมาซ) หรือการละหมาด ซึ่งจะทำวันละ 5 ครั้ง เมื่อถึงเวลาละหมาด สิ่งแรกที่มุสลิมที่ดีต้องทำคือชำระร่างกาย การชำระร่างกาย (วุดู) คือการชำระล้างส่วนต่างๆ ของร่างกายที่เปิดเผยออกมา วุดูถือเป็นกระบวนการชำระล้างร่างกายที่เทียบเท่ากับการอาบน้ำ ครึ่งตัว มุสลิมที่เคร่งศาสนาจะอาบน้ำครึ่งตัววันละ 5 ครั้ง

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอัลฟิคว นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เนื่องจากวิชาฟิควเป็นวิชาละเอียดต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักปฏิบัติ หากที่ครูจะอธิบายให้นักเรียนทุกคนเข้าใจได้ คู่มือทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา (I-NET) ของโรงเรียนเอกชนสอนอิสลามควบคุมคู่สามัญในปีการศึกษา 2564-2566 ในรายวิชาอัลฟิควในปี 2564 คะแนนเฉลี่ย 26.08 ปี 2565 คะแนนเฉลี่ย 29.30 และปี 2566 คะแนนเฉลี่ย 33.21 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ 2565). และจากการสำรวจผลคะแนนสอบปลายภาค ปีการศึกษา 2565 ที่ผ่านมา พบว่าผลการเรียนสาระวิชาอัลฟิควโรงเรียนทวิวิทยาอิสลามได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.00 ทางผู้วิจัยจึงอยากพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาอัลฟิควให้ดียิ่งขึ้น และในวิชาอัลฟิควเรื่องนะญิสเป็นหลักแรก ๆ ที่ต้องรู้ไม่ว่าศาสนาไหนก็ให้ความสำคัญกับความสะอาด แต่ในอิสลามจะมีขั้นตอน วิธีการชำระนะญิส ประเภทของนะญิส ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดต่างไปจากศาสนาอื่น จึงต้องมีการสาธิตหรือปฏิบัติได้อย่างเคร่งครัด การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูต้องลดบทบาทในการสอนของตนเองให้น้อยลง และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น ดังแนวทางในการจัดการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ที่ว่า สอนน้อย เรียนมาก ไม่ได้หมายความว่าครูทำงานน้อยลง แต่ความจริงกลับต้องทำงานหนักขึ้นเพราะต้องคิดหาวิธีให้นักเรียนเรียนรู้ได้มากขึ้นคือครูสอนน้อยลง แต่ครูต้องทำหน้าที่ออกแบบการเรียนรู้ ชักชวนนักเรียนทบทวนว่าในแต่ละกิจกรรมของการเรียนรู้ นักเรียนได้เรียนรู้อะไรและอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มขึ้นอีกเพราะสิ่งสำคัญการสอนในศตวรรษที่ 21 คือคำถามกับปัญหาการเรียนรู้แบบใช้การตั้งคำถามเป็นหลักในการจัดการเรียนรู้แบบนี้ครูต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นโค้ชโดยต้องเลิกเป็นผู้สอน แต่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (วิจารณ์ พานิช, 2555)

การจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิควเป็นรายวิชาที่ละเอียดอ่อนต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ ด้วยวิชาอัลฟิควเป็นแกนหลักเกี่ยวกับการทำอิบาดะฮ์ในแต่ละวัน และการทำความสะอาดนะญิสก็เป็นหนึ่งในหน่วยการเรียนรู้ที่ต้องเรียนรู้แต่ผู้เรียนยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ การสอนโดยใช้การปฏิบัติแบบร่วมมือ การจัดกลุ่มในการเรียนรู้ระหว่างเด็กที่เรียนปานกลางกับเด็กเรียนอ่อน ร่วมด้วยช่วยกันคิดแก้ปัญหา การปฏิบัติทำความเข้าใจ

สะอาदनะฮฺเพื่อจัดปัญหาทางการศึกษาดดยมุ่งเน้นทักษะการคิด การเรียนที่เป็นระบบเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มและเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์รายวิชาอัลฟิคุฮเพิ่มมากยิ่งขึ้น และสามารถร่วมกันเรียนรู้พร้อม ๆ กัน

ดังนั้นการสอนในศตวรรษที่ 21 ต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางคำนึงถึงบริบทที่เป็นจริง นักเรียนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการประเมินผลตั้งแต่ต้นจนจบ มีการสร้างบรรยากาศความปลอดภัยให้กับนักเรียน ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบยึดโครงงานเป็นฐานและแบบร่วมมือรวมทั้งใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อให้บรรลุผลต่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติรายวิชาอัลฟิคุฮจึงนับได้ว่าเป็นที่ควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นเทคนิคการสอนที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนรายวิชาอัลฟิคุฮ เรื่องการทำความสะอาदनะฮฺสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทวิวิทยาอิสลาม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะการปฏิบัติรายวิชาอัลฟิคุฮ เรื่องการทำความสะอาदनะฮฺ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังงานวิจัยของอารินา หะยีเตะ (2560 : 66) เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องพยานและสระ สาระวิชาภาษามลายูสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านน้ำดำโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่เรียนด้วยการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน และงานวิจัยของพีรุดดี ยิงนอก (2564 : 23) เรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPS) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่องทรัพยากรธรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดีมาก จะเห็นได้ว่างานวิจัยดังกล่าวใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียนได้ดี ผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

การวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้ทำการวิจัยในหลายสาระการเรียนรู้มาแล้ว แต่ในรายวิชาอัลฟิคุฮ เรื่องการทำความสะอาदनะฮฺยังไม่พบงานวิจัยในเรื่องดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบร่วมมือมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะการปฏิบัติ รายวิชาอัลฟิคุฮ เรื่องการทำความสะอาदनะฮฺสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 โรงเรียนทวิวิทยาอิสลาม ตำบลสะนอ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทักษะการปฏิบัติของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิคว เรื่องการทำความสะอาदनะญิสโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อประเมินทักษะการปฏิบัติรายวิชาอัลฟิควเรื่องการทำความสะอาदनะญิสตามเกณฑ์ร้อยละ 80
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิควเรื่องการทำความสะอาदनะญิสโดยใช้การจัดการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ต่อกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้น โรงเรียนอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ทวีวิทยาอิสลาม ตำบลสะนอ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี จำนวน 2 ห้อง จำนวน 44 คน

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 2 โรงเรียนทวีวิทยาอิสลาม ตำบลสะนอ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ภาคเรียนที่ 2 ห้อง 3/2 จำนวน 22 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. **แผนการจัดการเรียนรู้** รายวิชาอัลฟิควโดยใช้เทคนิค STAD มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพโดยแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิคว เรื่องการทำความสะอาदनะญิสสำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 โรงเรียนทวีวิทยาอิสลาม การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ CT (Cooperative Learning Methods) ของมีวิธีสร้างและหาคุณภาพดังนี้โดยขั้นแรกต้องศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและวิเคราะห์เนื้อหาให้สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 ศึกษาตำราเรียน มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของวิชาอัลฟิคว เรื่องการทำความสะอาदनะญิส และศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อออกแบบกิจกรรมในแผนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาโดยจัดทำขอบข่ายของเนื้อหาที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สาระวิชาอัลฟิควเรื่องการทำความสะอาदनะญิสสำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 โรงเรียนทวีวิทยาอิสลามโดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 8 แผน โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา จำนวน 2 ชั่วโมง หลังจากนั้นร่างแผนการจัดการเรียนรู้ตามขอบข่ายของเนื้อหาและจำนวนที่กำหนดเพื่อประเมินหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขความถูกต้อง ความครอบคลุม ความเหมาะสม ความสอดคล้องกับหลักสูตรของการจัดการเรียนรู้ และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขแล้ว

นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับหรือผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้อง ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบการใช้ภาษาและการประเมินผลความบกพร่องของการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะต่าง ๆ นำไปหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สาระวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องการทำความสะอาदनะญิส มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.27/88.52

2. แบบทดสอบทักษะการปฏิบัติรายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องการทำความสะอาदनะญิส แบ่งออกเป็น 4 ทักษะคือ ประเพณีนะญิส การทำความสะอาदनะญิส การทำความสะอาदनะญิสกลาง และการทำความสะอาदनะญิสหนัก มีการสร้างและหาคุณภาพโดยกำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการปฏิบัติรายวิชาอัลฟิกฮ์สำหรับผู้เรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ซึ่งศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติรายวิชาอัลฟิกฮ์การทำความสะอาदनะญิสแล้ววิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาตามหลักสูตรทำตารางวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้และกำหนดจำนวนข้อสอบวัดทักษะการทำความสะอาदनะญิสแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ สร้างแบบทดสอบทักษะการทำความสะอาदनะญิส และนำแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติรายวิชาอัลฟิกฮ์ เรื่องการทำความสะอาदनะญิสเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อหาคุณภาพแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำแบบทดสอบวัดทักษะการทำความสะอาदनะญิสเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ให้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 หลังจากนั้นนำคำตอบมาตรวจให้คะแนน วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก พบว่า มีค่าความยากง่าย 0.16-0.60 และอำนาจจำแนก 0.20-0.63 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้ ศึกษาหลักการวิธีการสร้างแบบทดสอบและกระบวนการต่าง ๆ ในการวัดและประเมินผลเทคนิคการเขียนข้อสอบเทคนิคการวัดผลและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 แล้ววิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระอัลฟิกฮ์ทำตารางวิเคราะห์เนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้และกำหนดจำนวนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์สาระอัลฟิกฮ์แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการทำความสะอาदनะญิสสำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบปรนัยแบบเลือกตอบ มี 3 ตัวเลือก แล้วนำแบบทดสอบ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.67-1.00 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก พบว่า ข้อสอบมีค่าตามระหว่าง 0.16-0.91 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20-0.80 ซึ่งเป็นข้อสอบเกณฑ์ที่ใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 81) และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตร KR-20 พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 จัดพิมพ์แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 โรงเรียนทวีติยาอิสลาม

4. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้ ศึกษาวิธีการประเมินความพึงพอใจและแนวทางการสร้างแบบประเมินที่ถูกต้องและสร้างแบบประเมินความพึงพอใจไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำแบบประเมินความพึงพอใจไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับขอบข่ายที่กำหนด จำนวน 10 ข้อคำถาม พบว่า มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 ที่จัดเรียงแล้วพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (pre-test) แก่ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แล้วนำมาตรวจให้คะแนนและบันทึกผลไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนกับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง
4. ทำการทดสอบหลังเรียน (post-test) กับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิมแล้วนำมาตรวจให้คะแนนและบันทึกผลไว้เป็นคะแนนหลังเรียนเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล
5. ประเมินการทำความสะอาदनะณิส ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนทั้งหมดโดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติการทำความสะอาदनะณิส
6. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำการตอบแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรายวิชาอัลฟิฮ์ เรื่อง การทำความสะอาदनะณิสโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ
7. นำคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียน หลังเรียน คะแนนประเมินทักษะและคะแนนความพึงพอใจไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การทำความสะอาदनะณิสตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)
2. เปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติการทำความสะอาदनะณิสกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติทดสอบ t-test One Sample
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยการพัฒนาทักษะการปฏิบัติรายวิชาฟิสิกส์ เรื่อง การทำความสะอาदनะณิสโดยใช้สถิติการทดสอบ t-test แบบ Dependent
4. ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนจากการเรียนรายวิชาอัลฟิฮ์ เรื่อง การทำความสะอาदनะณิส โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การทำความสะอาดนະณิสของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลาง
ปีที่ 3 ผู้วิจัยเสนอ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิฏฮ์ เรื่องการทำความสะอาด
นະณิสของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

n	กระบวนกา รเรียนรู้ คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	E_1	ผลลัพธ์ ร้การเรียนรู้ คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	E_2
2	40	32.5	82.7	40	35.4	88.5
2		1	3		1	3

จากตารางที่ 1 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิฏฮ์ เรื่องการทำความสะอาด
นະณิสโดยใช้เทคนิค STAD มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 82.73/88.53 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 ทักษะการปฏิบัติการทำความสะอาดนະณิสหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ สาระการเรียนรู้อัลฟิฏฮ์ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

n	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
22	20	17.86	1.125	7.768***	.000

*** p< .001

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนทักษะการปฏิบัติการทำความสะอาดนະณิสโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้
แบบร่วมมือ สาระการเรียนรู้อัลฟิฏฮ์ ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 89.30
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิฏฮ์เรื่องทำความสะอาดนະณิสโดยใช้การจัดการเรียนรู้
ก่อนเรียนและหลังเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	22	34.59	2.68	1.393	.178
หลังเรียน	22	35.41	1.53		

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิฮฺ เรื่องการทำความสะอาदनะญิสของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 หลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

ข้อที่	รายการข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1	นักเรียนชอบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเป็นทีม	4.27	1.01	มาก
2	นักเรียนสนุก มีความสุขในการทำกิจกรรม	4.00	1.28	มาก
3	นักเรียนได้ฝึกความคิดของตนเอง	4.32	0.97	มาก
4	นักเรียนสามารถเพิ่มทักษะการปฏิบัติในเรื่องนะญิส	4.09	1.28	มาก
5	นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้	4.18	1.19	มาก
6	เนื้อหาที่เรียนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้	4.45	0.84	มาก
7	การให้ความรู้และการใช้สื่อของครู	4.14	1.06	มาก
8	การใช้ทักษะการปฏิบัติทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก	4.23	1.24	มาก
9	กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแบบ STAD ทำให้นักเรียนเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.55	0.72	มากที่สุด
10	กิจกรรมนี้ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.36	0.88	มาก
รวม		4.26	1.05	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD รายวิชาอัลฟิฮฺ เรื่องการทำความสะอาदनะญิส โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 1.05$)

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้อัลฟิฮฺ เรื่องการทำความสะอาदनะญิสโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า มีประสิทธิภาพแผนจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 82.73/88.53 เมื่อเทียบกับ เกณฑ์ 80/80 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้รับการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข โดยได้รับคำชี้แนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวรรณ ลาสิทธิ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง การถ่ายทอด

ลักษณะทางพันธุกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 80.49/80.74 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ประภาพันธุ์ บุญยัง (2559) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ระบบนิเวศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ระบบนิเวศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ 87.78/86.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวกวกร วงษ์เสน (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การรักษาดุลยภาพของร่างกาย มนุษย์ และสัตว์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การสอนแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD พบว่า มีประสิทธิภาพ 85.29/85.74 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ทักษะการปฏิบัติรายวิชาอัลฟิฮฺเรื่องทำความเข้าใจความสะอาดนะญิสหลังเรียนโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 80 ค่าร้อยละเท่ากับ 89.30 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะใช้เทคนิคการสอนแบบร่วมมือโดยให้ผู้เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มสามารถเข้าใจในบทเรียนการทำความเข้าใจความสะอาดนะญิสได้อย่างถูกต้องและให้ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติได้ตามด้วยตนเอง โดยจะมีการกำหนดคำถามแล้วให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบในแต่ละแผนที่กำหนดไว้ ส่งผลต่อทักษะในการทำ ความสะอาดนะญิสอย่างเป็นระบบขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบแผนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับ ผู้เรียนซึ่งในแต่ละแผนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันให้อยู่ในแต่ละแผนการสอน ทุก ๆ แผนการสอนจะ ประกอบด้วยวิธีการ รูปแบบการเรียนรู้แตกต่างกันไปและวิธีการทำให้เข้าใจได้ง่ายให้กับผู้เรียนทำให้ทักษะใน การทำความเข้าใจความสะอาดนะญิสของผู้เรียนดีขึ้น แผนจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจและอยากรู้อยากเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองสนใจจึงทำให้นักเรียนตื่นตัวกระตือรือร้นและให้ความสนใจมากเป็นพิเศษเนื้อเรื่องที่ ผู้เรียนให้ความสนใจเป็นลักษณะเรื่องราวการทำความเข้าใจความสะอาดนะญิสที่นักเรียนคุ้นเคยเพื่อเชื่อมโยง ประสพการณ์จะได้เสริมสร้างการทำความเข้าใจความสะอาดนะญิสในรายวิชาอัลฟิฮฺได้ตีมีการเรียนรู้ที่เป็นระบบ มีสื่อ การเรียนรู้ที่น่าสนใจทุกแผน ล้วนแล้วแต่มีส่วนช่วยทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการปทัชชีวินผู้วิจัยสร้างขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตารีย์ เกิดสมกาล (2555) ได้ศึกษา ความสามารถทักษะในการอ่านจับใจความ สำคัญและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD พบว่า ความสามารถทักษะในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการ เรียนด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่าเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิฮฺเรื่องการทำความเข้าใจความสะอาดนะญิสโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาอัลฟิฮฺหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 35.41 และคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 34.59 เมื่อทำการทดสอบ ด้วยสถิติการทดสอบค่าที พบว่า ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเพราะ ระยะเวลาในการใช้การจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สั้นเกินไป อาจไม่เพียงพอที่จะเห็นผลลัพธ์ที่ชัดเจนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และ

หัวข้อการทำความเข้าใจความสะอาดและนิยามเนื้อหาที่เป็นเชิงปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่เน้นการเรียนรู้แบบกลุ่มอาจไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แม้ผลการวิจัยนี้จะไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ แต่มีงานวิจัยอื่นที่แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ เช่น งานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ ดอกเข็ม (2550) ได้ศึกษา “ผลสัมฤทธิ์และทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยรูปแบบการสอนแบบร่วมมือ (เทคนิค STAD) ผลการวิจัยคือผลสัมฤทธิ์และทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้การสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ (เทคนิค STAD) พบว่าจำนวนนักเรียนร้อยละ 88 มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และจำนวนนักเรียนร้อยละ 83.10 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไปและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา สัตย์จิตร (2563) ได้ศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบซิปปาร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของสอดคล้องกับงานวิจัยของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยภาพรวมความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชาอัลฟิควได้ฝึกความกล้าแสดงออกมากขึ้นจากการได้ฝึกทักษะการปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญนิภา แวศรี (2560) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนผังความคิด ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนผังความคิดอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัลฟิคว เรื่องการทำความเข้าใจความสะอาดและนิยามโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มาตรฐาน 80/80 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.73/88.53 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
2. ทักษะการปฏิบัติการทำความสะอาดและนิยามจากการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD หลังเรียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 89.30
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัลฟิคว เรื่อง การทำความเข้าใจความสะอาดและนิยาม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 มีคะแนนก่อนและหลังเรียนไม่แตกต่างกัน

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ภาพรวมอยู่ในระดับความพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรบริหารเวลาในการทำกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเพิ่มชั่วโมงการสอนให้มากกว่าเดิมเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องดำเนินการแบบต่อเนื่องเพราะฉะนั้นจะต้องกำหนดเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมและมีความยืดหยุ่นในการทำกิจกรรม

1.2 ผู้สอนควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการเรียนการสอนครบทุกคนอย่างทั่วถึงการดำเนินกิจกรรมการสอน และควรคำนึงถึงความแตกต่างในความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนควรให้ความเอาใจใส่และดูแลกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนในระดับอ่อนกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยกระตุ้นให้นักเรียนเก่งคอยให้ความช่วยเหลือหรืออาจใช้กระบวนการกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาการทำความสะอาदनะฮ์ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติในรายวิชาอัลฟิควในเนื้อหาอื่น ๆ และในระดับชั้นอื่นให้ครบทุกระดับชั้น

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการทำความสะอาदनะฮ์ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3

กิตติกรรมประกาศ

ตลอดการดำเนินการวิจัยและเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนแล้วเสร็จผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มุหัมมัดสุหัยมี เองยามา อาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว่ำอิสระหลัก ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จึงขอขอบพระคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้และขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

บรรณานุกรม

จุฬาลักษณ์ ดอกเข็ม. (2550). ผลสัมฤทธิ์และทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ (เทคนิค STAD). วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- จิตารีย์ เกิดสมกาล. (2555). ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักการพัฒนาศูตรและการเรียนการสอนบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ณัฐวรรณ ลาลิทธิ. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับผังกราฟิก เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิวากร วงษ์เสน. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการรักษาดุลยภาพของร่างกายมนุษย์และสัตว์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การสอนแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD. วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 9(24),135-146
- ประภาพันธ์ บุญยัง. (2559). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องระบบนิเวศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 18(4),223-237
- เพ็ญนิภา แววศรี. (2560). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสอน วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิทยา สัตย์จิตร. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบซิปปาร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ และความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม. จังหวัดกระบี่. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 20(1),147-148
- อารีนา หะยีเตะ (2560). ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องพญูชนะและสระ สาระวิชาภาษามลายู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านน้ำดำ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน. (2565). รายงานผลการทดสอบมาตรฐานอิสลามศึกษา (I-NET). อิสลามศึกษาตอนกลาง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

ฟิรุฒิ ยิงนอก. (2564). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วย
กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD.วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.